

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **S. N.**, zastoupené Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2007, č. j. OAM-1-226/VL-20-11-2007, o udělení mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 11. 2007, č. j. 62 Az 10/2007 - 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2007, č. j. OAM-1-226/VL-20-11-2007. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť dospěl k závěru, že stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohla o udělení mezinárodní ochrany požádat dříve.

Stěžovatelka v podané kasační stížnosti uplatňuje důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Má zato, že krajský soud pochybil, pokud se v předcházejícím řízení nezabýval otázkou, zda u stěžovatelky nebyly splněny podmínky dle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, neboť byla v zemi původu obětí domácího násilí páchaného jejím bývalým manželem. V této souvislosti stěžovatelka poukazuje na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, dle kterého pronásledování může vycházet také od některých složek obyvatelstva, které páchá diskriminační či jinak postihnutelné činy, pokud je státní orgány vědomě tolerují či nejsou schopny zajistit účinnou ochranu. Ve vztahu k předcházejícímu správnímu

řízení stěžovatelka uplatňuje námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu věci a nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, z něhož není patrné, jaké podklady vzal za základ svého rozhodnutí, jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení a jak se vypořádal s uplatněnými návrhy a námitkami stěžovatelky. Krajskému soudu stěžovatelka vytýká pochybení při aplikaci ustanovení § 51 odst. 1 a § 36 odst. 2 s. ř. s., který jí sice zajistil pro řízení tlumočnicka, nikoli však do jazyka mateřského. Stěžovatelka uvádí, že ačkoli je ukrajinské národnosti, krajský soud výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nechal přeložit do jazyka ruského, čímž řízení zatížil závažnou procesní vadou a stěžovatelce odepřel právo na spravedlivý soudní proces. Stěžovatelka nesouhlasí ani se závěry krajského soudu, že v žalobě sice uvedla konkrétní ustanovení správního řádu, která měl žalovaný ve správním řízení porušit, k těmto zákonným ustanovením však již nepřihradila konkrétní skutkové důvody. Dle jejího názoru byl krajský soud i v takovém případě povinen napadené rozhodnutí přezkoumat, a to z hlediska dodržení procesních předpisů žalovaným. V závěru kasační stížnosti stěžovatelka poukazuje na nesprávnost závěrů krajského soudu ohledně existence překážek vycestování.

Vzhledem k okolnosti, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být její kasační stížnost podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, dostupné též na www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti, v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Nejvyšší správní soud nejprve přistoupil k posouzení kasačních námitek stěžovatelky týkajících se správnosti právního posouzení a dostatečnosti zjištěného skutkového stavu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. K takto uplatněným kasačním námitkám Nejvyšší správní soud předepisuje, že žádost stěžovatelky o udělení mezinárodní ochrany byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu, neboť stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní

ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohla o udělení mezinárodní ochrany požádat dříve. Základem rozhodnutí žalovaného a následně i krajského soudu bylo tedy ověření splnění skutečností týkajících se důvodů uvedených v ustanovení § 16 odst. 2 zákona o azylu a nikoli důvodů obsažených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Tato otázka již byla v minulosti předmětem posouzení Nejvyššího správního soudu, který např. ve svém rozhodnutí ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, publikovaném pod č. 349/2004 Sb. NSS, uvedl, že naplnění podmínek pro zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné vylučuje posouzení žádosti o udělení azylu podle ustanovení § 12, případně dle ustanovení § 14 zákona o azylu. Rovněž v rozhodnutí ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71, publikovaném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud konstatuje, že v případě zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné není prováděno dokazování ohledně zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, což dále vylučuje rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny).

Nad rámec výše uvedeného Nejvyšší správní soud k problémům stěžovatelky s bývalým manželem, který ji často v opilosti napadal, podotýká, že i problematika domácího násilí byla předmětem posuzování zdejšího soudu např. v rozhodnutí ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, publikovaném na www.nssoud.cz. Dle stěžovatelkou tvrzených skutečností by však v projednávané věci bylo možno její problémy s bývalým manželem podřadit pod problémy se soukromou osobou, jimiž se Nejvyšší správní soud taktéž podrobně zabýval, a to např. v rozhodnutí ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, či v rozhodnutí ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, obě publikována na www.nssoud.cz, podle nichž skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zejména pokud není prokázána nemožnost dovolat se vnitrostátní ochrany. Citované rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je zcela v souladu s čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, na něž stěžovatelka v kasační stížnosti poukazuje, neboť toto ustanovení za pronásledování označuje pouze takové chování soukromých osob, které státní orgány vědomě tolerují či nejsou schopny zajistit účinnou ochranu. Námitka proti postoji státních orgánů Ukrajiny v otázkách domácího násilí stěžovatelkou nebyla v průběhu řízení vznesena.

Přijatelnou nebyla shledána ani námitka týkající se pochybení krajského soudu, který stěžovatelce v napadeném rozhodnutí vytýká, že v žalobě vyjmenovala konkrétní ustanovení správního řádu, která měl žalovaný ve správním řízení porušit, avšak k těmto zákonným ustanovením již nepřiradila konkrétní skutkové důvody. Stěžovatelka je přesvědčena, že i v takovém případě byl krajský soud povinen napadené rozhodnutí a jemu předcházející správní řízení z hlediska dodržení procesních předpisů přezkoumat. Nejvyšší správní soud v dané souvislosti poukazuje na své rozhodnutí ze dne 22. 4. 2004, č. j. 6 Azs 22/2004 - 42, publikované na www.nssoud.cz, týkající se formulace žalobních bodů, dle něhož „*předpokladem zrušení napadeného rozhodnutí správního orgánu krajským soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je uplatnění vady správního řízení v řízení před krajským soudem ve formě žalobního bodu. Žalobní body musí podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. obsahovat jak skutkové, tak i právní důvody, pro které žalobce považuje napadené správní rozhodnutí za nezákonné nebo za nicotné. Žalobním bodem však není uvedení ustanovení*

správního řádu, které měl žalovaný porušit, je-li z hlediska skutkových důvodů jen obecně odkázáno na spisový materiál.“

Krajský soud nepochybil ani v případě namítané nesprávné aplikace ustanovení § 36 odst. 2 s. ř. s., pokud výzvu podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nechal přeložit do jazyka ruského, ačkoli stěžovatelka je národnosti ukrajinské. Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že již ve správním řízení žádala o tlumočníka do jazyka ukrajinského, přesto s ní byl veden pohovor v jazyce ruském a listiny jí byly zasílány v jazyce českém. Krajský soud pak toto pochybení žalovaného nezhojil a stěžovatelce nezajistil rovná práva v soudním řízení, neboť také on vedl se stěžovatelkou korespondenci v jazyce ruském a nikoli ukrajinském. Nejvyšší správní soud k této otázce konstatoval ve svém rozhodnutí ze dne 18. 9. 2003, č. j. 5 Azs 5/2003 - 33, publikovaném pod č. 59/2004 Sb. NSS, následující: *„Cizinka v řízení o azylu musí být o právu vyjádřit se k možnosti rozhodnout o věci samé bez jednání (§ 51 s. ř. s.) poučena v jazyce, jemuž rozumí.“* Stejně tak v rozhodnutí ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 119/2005 - 77, publikovaném pod č. 686/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud zaujal závěr, dle něhož: *„Povinnost soudu vyzvat stěžovatelku k vyjádření, zda souhlasí s rozhodnutím soudu bez nařízení jednání, v jazyce, jemuž stěžovatelka rozumí, nemusí ani u cizinky vždy nezbytně znamenat nutnost překládat tuto výzvu do jejího mateřského jazyka.“* Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu ověřil, že žádost stěžovatelky o ustanovení tlumočníka výlučně z jazyka ukrajinského není v tomto spisu založena, naopak v prohlášení o jazyce ve smyslu § 22 zákona o azylu ze dne 9. 3. 2007 stěžovatelka výslovně požádala, aby řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo vedeno v jazyce ruském. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany z téhož dne uvedla, že je schopna se dorozumět v jazyce ukrajinském i ruském, také pohovor dne 20. 3. 2007 byl na její žádost veden v jazyce ruském a následně i krajský soud ustanovil pro soudní řízení tlumočníka z jazyka ukrajinského a ruského.

K námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu pro nedostatek jeho odůvodnění Nejvyšší správní soud konstatuje, že je vznesena pouze v obecné rovině a není spojena s konkrétní námitkou proti napadenému rozhodnutí krajského soudu, což ji činí nepřipustnou ve smyslu § 104 odst. 3 s. ř. s., neboť se opírá o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

Ve věci namítaného nesprávného posouzení udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu (zástupce stěžovatelky v podané kasační stížnosti nesprávně uvádí § 91 zákona o azylu) Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 69, publikovaném na www.nssoud.cz, uvádí, že *„jakkoli nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, tak v těch částech, kde takovou shodu shledat lze, je možno i po účinnosti zákona č. 165/2006 Sb. aplikovat právní názory vyslovené Nejvyšším správním soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému § 91 zákona o azylu.“* K otázce rozhodování o překážce vycestování v případě, kdy žádost o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 zákona, se Nejvyšší správní soud vyslovil ve svém rozhodnutí ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004 - 45, publikovaném na www.nssoud.cz, podle něhož: *„Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 téhož zákona je ve smyslu § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování.“* V dané věci stěžovatelka nepředložila ve správním ani soudním

řízení dostatečně přesvědčivé důkazy o reálném ohrožení života v zemi původu, aby bylo možno vzhledem k aplikační přednosti mezinárodního závazku České republiky plynoucího z čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (zásada non-refoulement) před vnitrostátní právní úpravou správnímu orgánu vytknout, že se měl touto otázkou zabývat i v rozhodnutí vydaném dle § 16 zákona o azylu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007 - 64).

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na veškeré stěžovatelkou uplatněné námitky. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s. a dle tohoto ustanovení ji odmítl.

O návrhu stěžovatelky, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany je ve smyslu ustanovení § 32 odst. 5 zákona o azylu odkladným účinkem vybavena *ex lege*.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. dubna 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu